

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS MERAS

Vasario 16-osios g. 62, 76295 Šiauliai, tel. (8 41) 59 63 00, faks. (8 41) 52 41 16, el. p. meras@siauliai.lt

Lietuvos Respublikos
specialiųjų tyrimų tarnybos
Šiaulių valdybos viršininkui

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

Šiauliai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu ir Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiuųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas“ bei įgyvendinant Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Šiaulių miesto savivaldybėje buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

Pagrindiniai uždaviniai, kuriais remiantis buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

- ✓ Išanalizuoti ir įvertinti Šiaulių miesto savivaldybės ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijos teisės aktus susijusius su analizuojama veiklos sritimi.
- ✓ Nustatyti galimą riziką ir veiksnius dėl kurių gali atsirasti korupcinio pobūdžio veikos, bei pateikti pasiūlymus ir prevencijos priemones, tokios rizikos sumažinimui.
- ✓ Išanalizuoti ir įvertinti ar analizuojama veiklos srities atitikti Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje įtvirtintiems kriterijams.

Analizuota veiklos sritis Kultūros projektų finansavimas, projektų pateikimo ir vertinimo tvarka, lėšų skyrimo, atsiskaitymo už jų panaudojimą, tvarka ir atsakomybė.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę srityse, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, atliko Ričardas Bosas, Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas, atsakingas už korupcijos prevencijos įgyvendinimą Šiaulių miesto savivaldybėje.

Analizuotas laikotarpis: 2017-07-01–2018-07-01

Analizuojamos srities teisinis reglamentavimas.

Analizuojant buvo vertinti šie teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas;
2. 2011 m. vasario 24 dienos Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-46 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės kultūros tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“;
3. 2017 m.. spalio 5 dienos Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-357 „Dėl 2011 m. vasario 24 dienos Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimo Nr. T-46 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės kultūros tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
4. Šiaulių miesto savivaldybės kultūros tarybos darbo reglamentas patvirtintas 2015 metų rugsėjo 8 dienos posėdžio protokolu Nr. VAK 273;
5. 2016 m. gruodžio 14 dienos Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-1682 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 10 dienos įsakymo Nr. A-875 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės kultūros tarybos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;
6. 2017 m. sausio 12 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-29 „ Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. Sausio 21 d. įsakymo Nr. A-81 „Dėl Šiaulių miesto kultūros ekspertų komisijos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;
7. 2017 m. sausio 25 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-100 „ Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. Sausio 12 d. įsakymo Nr. A-29 „Dėl Šiaulių miesto kultūros ekspertų komisijos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;
8. 2018 m. gegužės 29 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-887 „ Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. Sausio 12 d. įsakymo Nr. A-29 „Dėl Šiaulių miesto kultūros ekspertų komisijos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“;
9. 2017 m. sausio 18 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-62 „Dėl Šiaulių miesto kultūros ekspertų komisijos veiklos nuostatų patvirtinimo“;

10. 2012 m. rugpjūčio 30 dienos Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-223 „Dėl Kultūros projektų finansavimo konkurso nuostatų patvirtinimo“;

11. 2016 m. gruodžio 1 dienos Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-403 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2012 m. rugpjūčio 30 d. sprendimo Nr. T-223 „Dėl Kultūros projektų finansavimo konkurso nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

12. 2016 m. gruodžio 21 dienos Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-1714 „Dėl kultūros projektams įgyvendinti reikalingų dokumentų formų patvirtinimo“;

Atliekant minėtų teisės aktų vertinimą ir analizę, buvo siekiama nustatyti, ar šiuose teisės aktuose, nustatyta sprendimų priėmimo tvarka yra skaidri, ar juose įtvirtinti aiškūs kriterijai, sprendimų priėmimo terminai, subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir ar ši tvarka nesuteikia per daug įgaliojimų įstaigos valstybės tarnautojams ar jiems prilygintiems asmenims veikti savo nuožiūra. Taip pat analizuojant buvo siekiama nustatyti, ar minėtuose teisės aktuose yra nustatyti vidaus kontrolės funkcionavimo sistemos pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai ir pateikti siūlymai:

1) Dėl Kultūros projektų finansavimo konkurso nuostatų patvirtintu 2012 m. rugpjūčio 30 dienos Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-223 (Sprendimo redakcija 2016-12-01 sprendimas T-403) ;

1.1. Kultūros projektų finansavimo konkurso nuostatų 1 punkte reglamentuota, kad „Kultūros projektų finansavimo konkurso nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja kultūros projektų dalinį finansavimą iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto (toliau – savivaldybės biudžetas) lėšų ir atsiskaitymo už gautas lėšas tvarką“

Įvertinus pačių Nuostatų kontekstą ir atsižvelgiant į tai, kad Nuostatai iš esmės privalo reglamentuoti paraiškų pateikimo ir vertinimo tvarką, tikslus, kontrolę, atsakomybę ir ginčų sprendimo tvarką, bei siekiant ateityje išvengti netinkamo Nuostatų reikalavimų taikymo, atsiranda būtinybė papildyti Nuostatų 1 punktą.

Siūlymas – papildyti Nuostatų 1 punktą, nurodant, kad Kultūros projektų finansavimo konkurso nuostatai reglamentuoja, paraiškų pateikimo ir vertinimo tvarką, kontrolę, atsakomybę, ginčų sprendimo tvarką, o tai pat numato ir pačio konkurso tikslus, nes būtent tikslas nurodo, kam bus panaudos biudžeto lėšos, t.y. visuomenės poreikiams ar ne.

1.2. Atsižvelgiant į tai, kad Nuostatose nėra aiškiai apibrėžtos esminės sąvokos, o kai kurios sąvokos Nuostatų punktuose gali būti suprantamos dviprasmiškai, kuomet vienas dokumentas yra įvardijamas dviem skirtingai terminais, kaip, kad pavyzdžiui „**paraiška**“ ir „**projektas**“, kyla piktnaudžiavimo grėsmė, nes vienu atveju pateiktas dokumentas gali būti įvardijamas kaip tinkantis, o kitu atveju priešingai, kaip netinkantis. Todėl siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo apraiškų, yra būtina sukonkretinti ir suvienodinti pagrindines Nuostatuose vartojamas sąvokas, numatant baigtinį jų sąrašą.

Siūlymas – papildyti Nuostatus nauju punktu „*Nuostatuose vartojamos sąvokos*“, nurodyti ir aiškiai aprašyti Nuostatuose vartojamas sąvokas, numatant baigtinį sąrašą.

1.3. Nuostatų 18 punktą reglamentuota, kad „*18. Didžiausia vienam projektui galima skirti suma – 4000,00 Eur (keturi tūkstančiai), projekto vykdytojo, partnerių ir rėmėjų lėšų dalis turi būti ne mažesnė kaip 10 proc. lėšų viso projekto vertės.* Pažymėtina, kad šis Nuostatų punktas reglamentuoja tik pačią didžiausią sumą kurią gali gauti projekto vykdytojas, tačiau siekiant skaidrumo yra tikslinga nurodyti ir pačią mažiausią sumą, kuri gali būti skiriama už pateikto projekto vykdymą. Tokios nuostatos atsiradimas potencialiems projektų vykdytojams, įneštu didesni aiškumą ir skaidrumą, nes teikiant paraiškas butu aiškų į kokią mažiausią sumą, ar į kokią didžiausią sumą gali pretenduoti busimasis projekto vykdytojas.

Siūlymas – siekiant įnešti didesnę skaidrumą bei aiškumą, projekto vykdytojams teikiant paraiškas, papildyti Nuostatus punktu, nurodančiu į kokią didžiausią ar mažiausią sumą vienam projektui gali pretenduoti projekto vykdytojas.

1.4. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Kultūros projektų finansavimo konkurso nuostatai tik formaliai, o ne iš esmės reglamentuoja projekto vykdytojo atsakomybę. Nuostatų 34 punktą nustato, kad „*Projekto vykdytojas, pateikęs klaidingas žinias apie projekto vykdymą ar ne pagal paskirtį panaudojęs savivaldybės biudžeto lėšas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.*“ Tačiau, reiktu pažymėti, kad projekto vykdytojui net ir negražinus biudžeto lėšų panaudotų ne pagal paskirtį, tokiam projekto vykdytojui nėra užkertama galimybė piktnaudžiauti ir jis gali sekančiais metais vėl dalyvauti naujai paskelbtame konkurse ir teikti paraiškas naujų projektų finansavimui.

Siūlymas – siekiant užkirsti kelią galimam piktnaudžiavimui yra būtina numatyti papildomas sankcijas projekto vykdytojui. Todėl siūlytina įvesti papildomą nuostatą, kad „*Paraiškos teikėjas praranda teisę teikti paraišką dalyvauti konkurse, jei, ankstesniais metais gavęs Savivaldybės finansavimą dėl projekto įgyvendinimo, neatsiskaitė už lėšų, gautų iš Savivaldybės, panaudojimą Sutartyje ar atitinkamo kito Savivaldybės organizuoto konkurso finansavimo nuostatuose nustatyta tvarka ir nuo pažeidimo pašalinimo ar panaikinimo nepraėjo 2 metai*“

1.5. Nuostatų 19 punkte reglamentuota: „*Jeigu projektui įgyvendinti skiriama mažesnė suma, nei nurodyta paraiškoje, pareiškėjas turi teisę sumažinti projekto įgyvendinimo darbų mastą, tačiau neturi teisės keisti paraiškoje nurodytų tikslų ir veiklos turinio.*“. Iš pateikto teisinio reglamentavimo nėra aišku, kokie konkrečiai veiksmai turėtų būti atliekami ir kas juos turėtų atlikti, nes nenurodyti konkretūs Savivaldybės administracijos, Projektų vertinimo komisijos ir Pareiškėjo veiksmai dėl konkrečių projekte numatytų priemonių įgyvendinimo.

Siūlymas – aiškiau reglamentuoti šio punkto nuostatas nurodant, kokius konkrečius veiksmus privalo atlikti Savivaldybės administracija, Projektų vertinimo komisija ir pats Pareiškėjas dėl konkrečių projekte numatytų priemonių įgyvendinimo.

1.6. Nei Nuostatų V skyriuje „*Lėšų skyrimo ir atsiskaitymo už jų panaudojimą tvarka*“, nei Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo kultūros projektui įgyvendinti sutartyje, nėra aiškiai reglamentuotas atsiskaitymas už lėšų panaudojimą, t.y. tvarka, tikslai, tikslinis lėšų paskirstymas, todėl galima daryti prielaidą, kad savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo reglamentavimas nėra aiškus ir sudaro prielaidas netinkamam lėšų panaudojimui.

Siūlymas – Nuostatų V skyriuje „*Lėšų skyrimo ir atsiskaitymo už jų panaudojimą tvarka*“ reglamentuoti pareiškėjo prievolę per Savivaldybės administracijos nustatytus terminus pagal patvirtintas dokumentų formas teikti kiekvieno ketvirčio ir metų projekto veiklos ir finansines ataskaitas, nurodant, kad prie ataskaitų turi būti pridėta turima rašytinė ir (ar) vaizdinė medžiaga, susijusi su projekto įgyvendinimu. Taip pat tikslinga būtų nusimatyti kokiais atvejais finansavimas gali būti stabdomas.

2. Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. A-1714 patvirtintos Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo kultūros projektui įgyvendinti sutarties formos vertinimo.

2.1. Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo kultūros projektui įgyvendinti sutarties (toliau- Sutartis) 4.10.1. papunktis reglamentuoja, kad projektą įgyvendinantis projekto vykdytojas atsiskaitydamas už projekto vykdymo vykdymą ir lėšų panaudojimą privalo pateikti šiuos projekto įvykdymo ir lėšų panaudojimo dokumentus:

„ 4.10.1. *pateikti Savivaldybės administracijai už kiekvieną ketvirtį ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio 5 dienos kiekvieno ketvirčio Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą – formą Nr. 2 (patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-465 su pakeitimais), o įvykdžius Projektą, per 20 kalendorinių dienų, bet ne vėliau kaip iki einamųjų biudžetinių metų gruodžio 27 dienos pateikti Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo kultūros Projektui įgyvendinti ataskaitą. Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Kultūros skyrius, patikrinęs ir suderinęs minėtas ataskaitas, pateikia jas Savivaldybės administracijos Strateginės plėtros ir ekonomikos departamento Apskaitos skyriui;“.*

Atsižvelgiant į tai, kad per paskutinius dvejus metus projekto vykdytojai, vykdydami panašaus pobūdžio sutartis, dažniausiai pateikdavo tik formalaus pobūdžio ataskaitas, kurias patikrinus paaiškėdavo, kad dauguma biudžeto lėšų būdavo naudojamos ne pagal paskirtį, galime daryti pagrįstą prielaidą, kad tokios sutarties sąlygos suteikia projekto vykdytojams galimybę piktnaudžiauti suteiktomis valstybės biudžeto lėšomis naudojant jas ne pagal paskirtį.

Siūlymas – papildyti Sutartį nuostatomis kurios reglamentuotu, kad projekto vykdytojas kartu su ataskaitomis privalo pateikti ne tik biudžetinių lėšų panaudojimo ataskaitą, bet ir visas minėtoje ataskaitoje nurodytas išlaidas pateisinančių ir apmokėjimą įrodančių dokumentų, oficialiai patvirtintas kopijas, kitus su projekto vykdymu susijusius dokumentus ir medžiagą, įrodančią jų turinį.

2.2. Sutarties 6 punktą reglamentuoja, kad *„Vykdytojas, pateikęs argumentuotą raštą dėl Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo kultūros projektui įgyvendinti išlaidų sąmatos išlaidų grupių (eilučių) tikslinimo ir du patikslintos sąmatos egzempliorius, jei patikslinta Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo kultūros projektui įgyvendinti išlaidų sąmata yra suderinta su Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Kultūros skyriaus vedėju, ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki Projekto įvykdymo termino pabaigos turi teisę persikirstyti Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo projektui įgyvendinti sąmatoje nurodytas lėšas tarp nurodytų išlaidų grupių (eilučių), jeigu lėšų skirtumas viršija 30 Eur;*

Toks punkto formulavimas nekonkrečiai ir neaiškiai reglamentuoja projekto vykdytojo teisę persikirstyti lėšas jei lėšų skirtumas iki 30 Eur, nes nenurodyta, ar projekto vykdytojui išlaidas iki 30 Eur persikirstyti yra draudžiama, ar jas gali persikirstyti savo nuožiūra.

Siūlymas – aiškiau apibrėžti projekto vykdytojo teises ir pareigas, kuomet yra būtina patikslinti Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo kultūros projektui įgyvendinti išlaidų sąmata iki 30 Eur.

2.3. Sutarties 8 punktą reglamentuoja, kad *„Išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti, jei jos patirtos nuo savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo Sutarties pasirašymo su Savivaldybės administracija dienos“*. Pagal pateiktą reglamentavimą išlaidos galėtų būti finansuojamos neribotą laiką, nes Sutarties nuostatos nustato tik laikotarpio pradžią, tačiau nenumato finansavimo laikotarpio pabaigos. Atkreiptinas dėmesys, kad pati sutartis galioja tik ribotą laiką t.y. iki einamųjų metų gruodžio 27 dienos.

Siūlymas – siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo, Sutartyje reglamentuoti, kad visos išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti, jei jos patirtos ir apmokėtos nuo savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo kultūros projektui įgyvendinti sutarties pasirašymo su Savivaldybės administracija dienos iki Sutartyje numatytos projekto įvykdymo pabaigos, bet ne vėliau nei iki einamųjų metų gruodžio 27 dienos.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas.

Kultūros projektų finansavimas, projektų finansavimas, įgyvendinimas ir kontrolė – tai veiklos sritis, kuri yra susijusi su tinkamu biudžeto lėšų įsisavinimu ir papildomų teisių suteikimu, todėl ji visada gali būti siejama su minimalia korupcijos pasireiškimo tikimybe, kurią gali lemti nesąžiningi atsakingų tarnautojų ar darbuotojų veiksmai.

Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo savivaldybei pavaldžiose įstaigose.

Savivaldybės įstaigos, vadovaudamosios Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601, Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus įsakymu 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Šiaulių valdybos 2017-06-22 raštu Nr. 4-10-572 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo 2018 metais, atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą tam tikrose srityse. Todėl įstaigų pateiktos išvados dėl korupcijos pasireiškimo nustatymo yra teikiamos papildomai su šia išvada.

PRIDEDAMA:

1. UAB Šiaulių vandenų išvada Nr. S- 3068 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ - 9 lapai;
2. UAB „Busturas“ „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo 2018 m.“ - 7 lapai;
3. AB. „Šiaulių energija“ raštas Nr. SD 2240 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ -8 lapai;
4. UAB „Gatvių apšvietimas“ raštas Nr. 03-443 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo 2018 m.“ -6 lapai;

Savivaldybės meras

Artūras Visockas

R. Bosas, tel. (8 41) 596 297 ricardas.bosas@siauliai.lt